

videnskabelige oplysninger inden for dette område blev frigivet, og også andre lande fik mulighed for at sætte sig ind i hidtil opnåede resultater og bidrage til den videre udvikling, oprettedes — som i Danmark — i de fleste lande, med hvilke Danmark naturligt kan sammenlignes, atomenergiorganisationer finansieret af det offentlige og med det formål at deltage bedst muligt i udviklingen og støtte bl. a. landets erhvervsliv inden for dette felt på en sådan måde, at vilkårene over for de 3 nævnte landes industrier, der alle havde nydt godt af den statslige indsats, ikke blev så ulige, at en national industriel indsats på forhånd måtte betragtes som udelukket.

Den danske atomenergikommission trådte i funktion i begyndelsen af 1956, og allerede i begyndelsen af 1957, inden anlægget på Risø var endeligt opført, drøftedes samarbejdsforholdet mellem industri — herunder el-værker — og Risø. Efter kommissionens og Danatoms tilskyndelse udarbejdedes der i marts 1957 af sekretariatet et udkast til memorandum vedrørende samarbejde mellem dansk industri og atomenergikommissionen. Udkastet fik sin endelige udformning i forretningsudvalgets møde den 23. april 1957 og blev derefter forelagt og vedtaget på kommissionens møde den 26. april 1957. Under mødet blev der navnlig fra el-værksside peget på nødvendigheden af, at erhvervslivets udnyttelse af forsøgsanlægget normalt skulle være vederlagsfri, og en tydeliggørelse heraf indføjedes i udkastet, der som sagt derefter blev godkendt. Udkastet til det nævnte memorandum blev derefter refereret for den daværende finansminister, under hvem atomenergikommissionen på det tidspunkt sorterede, og fik ministerens godkendelse.

Det nævnte memorandum dateret 23. maj 1957, af hvilket et eksemplar vedlægges, har siden været anvendt på forholdet mellem industrien og Risø.

Herefter har enhver dansk erhvervsvirksomhed adgang til vederlagsfrit, men uden eneret, at udnytte forsøgsresultater m. v. opnåede på eller tilgængelige for Risø inden for rammerne af anlæggets almindelige virksomhed, medens en eneret til udnyttelse alene forudses i særlige tilfælde og da navnlig, hvor vedkommende virksomhed selv har taget initiativ til gennemførelse af undersøgelsen og dækker de hermed forbundne omkostninger til løn og til en beregnet andel af de relevante faste omkostninger.

Hvad særligt angår de af tre danske virksomheder uden eneret optagne produktioner, skal det bemærkes, at de er baseret på udviklingsarbejder gennemført ud fra Risøs eget behov til apparatur nødvendigt for gennemførelsen af Risøs egne arbejdsopgaver (i et enkelt tilfælde er arbejdsopgaven dog taget op efter henstilling fra sundhedsstyrelsen); firmaet NN's virksomhed er baseret på et patenteret dansk anlæg, der i sin tid blev indkøbt til brug for behandlingsstationen for aktivt spildevand på Risø, der har stillet driftserfaringer m. v. til rådighed for firmaet.

Den del af Risøs virksomhed, der er vendt mod erhvervslivet, og som således mere direkte tager sigte mod produktion, må formentlig anses for en væsentlig forpligtelse for forsøgsanlægget, jfr. herved navnlig også spørgsmålene 10 og 11, og bør utvivlsomt gennemføres med passende hensyntagen til de pågældende virksomheders almindelige kommercielle interesser og konkurrencemæssige placering.

Gældende regler synes ikke at åbne mulighed for Risø til som vilkår for at yde bistand at forlange oplysning om pågældende virksomheders kapital- og ejerforhold, og jeg har ikke på det foreliggende grundlag ment at burde indhente nærmere oplysninger til belysning af disse forhold, ej heller i det under spørgsmål 18 omhandlede tilfælde vedrørende Dansk Atomreaktor Konsortium.